

STAV OLAV

Fred på jorden

Av og om Claudel

Fasteaksjon 1983

Sidsel i bokhandelen

Caritas på offensiven

Helvete

Ansvarlig redaktør: ELse-Britt Nilsen
Layout: Hermann Bongard
Medarbeidere:
Liv Greni
Aage Hauken o.p.
Kjell Arild Pollestad o.p.
Gunnel Vallquist
Redaksjon og ekspedisjon:
Akersveien 14, Oslo 1
Tlf. 20 72 48

Innhold

2	Fred på jorden	<i>Gunnel Vallquist</i>
6	Av og om Claudel	<i>Hilde E. Rud</i>
8	Fasteaksjon 1983	<i>John C. Golding</i>
11	Sidse i bokhandelen	<i>Mette Andresen</i>
14	Hvem sier dere at jeg er?	<i>Else-Britt Nilsen</i>
20	Caritas Norge på offensiiven	<i>Baby Johannesen</i>

Blikk på tiden: *omslagets fjerde side.*

Neste nummer utgis 24. mars.

Signerte artikler står for forfatterens egen regning.

Abonnement kr. 120,- pr. år.

Utenfor Skandinavia kr. 140,-.

*Annonser 16 dager før
utgivelsesdagen.*

Bankgiro 6022.20.13073

Postgiro 2 04 64 80.

OLAV

Langt igjen likevel

Katolske kristne i Norge vet seg i minoritet. Selv om vårt antall har vist en jevn økning, er vi fortsatt langt fra de store siffer i den konfesjonelle statistikk.

Et grovt regnestykke vil vise at noe omkring 0,4 % av landets innbyggere er katolikker.

Selv om vi utgjør et mindretall, har vel de fleste av oss merket at mange av de fordommer og mye av den skepsis vår kirke tidligere møtte, har avtatt. Årsakene er utvilsomt flere. Massemedia, utdanning, reiser til sydligere land, økumenikken, ja t.o.m. sekulariseringen kan delvis forklare en slik utvikling. Den katolske kirkes egen nytenkning de siste årtier har nok også lettet dialogen.

Det er kort sagt blitt lettere å være katolikk i dagens Norge. Likevel sliter vi stadig med problemer som knapp bemanning, dårlig økonomi og ikke minst stor isolasjon for de av våre trosfeller som bor utenfor byer med en katolsk kirke.

Når det gjelder våre geografisk isolerte trosfeller, gjør både de selv og mange prester en stor innsats for å lette den vanskelige situasjon. Ett av disse tiltakene er ønsket om å samles til felles messefeiring. Stort sett er dette noe som foregår i det stille, i private hjem. Men det kan jo også skje at forsamlingen er så stor at andre løsninger må søkes. En mulig-

het er at man ber om å få låne eller leie den kirke som allerede finnes på stedet. Det er jo den samme Herre vi bekjenner oss til!

Det som av og til synes nærliggende og naturlig, viser seg i praksis å være noe helt annet. Vi har jo diskusjonen om leie av Ski kirke i friskt minne. Da merker vi plutselig at fordommene mot vår kirke stikker dypt og solid i enkelte deler av kristenfolket.

De fleste av oss er vel fristet til å møte slikt med et skuldertrekk. Men før vi gjør det, la det bekymre oss litt. For hvordan skal det kristne budskap bli tatt på alvor, når kristne ikke engang vil hjelpe hverandre til å prise den Herre som en gang ba oss være ett - slik at verden kunne tro?

Else-Britt Nilsen

Motstand mot hyrdebrev i USA

Washington (KN). Motstanderne mot utkastet til biskopenes hyrdebrev mot atomvåpen begynner nå å bli organisert. En av biskopene som stemte mot utkastet i november, bi-

skop Edward O'Rourke, har lagt frem et detaljert memorandum mot det. Dessuten har 24 katolske kongressmedlemmer sendt et protestbrev til erkebiskop Joseph L. Bernardin av Chicago. Bernardin leder arbeidet med å gi hyrdebrevet sin endelige utforming.

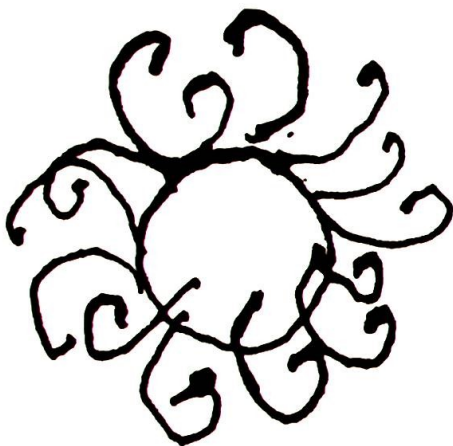
Et flertall av USAs biskoper støtter hyrdebrevet, som kommer i mai.

Kirkemøte om atomforslag

London: Den anglikanske kirke vil ikke kreve at Storbritannia ensidig gir avkall på atomvåpen. Et slikt forslag ble avvist med overveldende flertall av det 550 medlemmer store kirkemøtet som har drøftet kirkens moralske holdning til atomvåpen.

2

Gunnel Vallquist Fred på jorden

«Ære være Gud i det høyeste og fred på jorden for mennesker av god vilje.»

Slik lyder sangen i våre kirker hver søndag. Dette er også englesangen i den natt da Messias, fredsfyrsten, kom til jorden. Den sangen som i århundre etter århundre har styrket menneskenes håp.

Men hvordan er det idag? Mørket har trukket seg sammen over vår jord, freden Verden omkring oss virker som et omvendt gudsbevis: budskapet om fredsfyrsten var en falsk nyhet.

Fredens forutsetning

Om vi slår opp i selve teksten i Lukasevangeliets annet kapittel, finner vi ikke de samme ordene som i høymessen. I Gunnes' oversettelse står det: «Ære være Gud i det høye! Og fred på jorden - blant alle dem hans nåde hviler over!» Og i Bibelselskapets nye oversettelse: «Ære være Gud i det høyeste og fred på jorden blant mennesker som har Guds velbehag!»

Ingen av disse tolkninger gir grunnlag for troen på at Menneskesønnen skulle være kommet som en slags deus ex machina hvis blotte inntreden på scenen virker som et trylleslag så alt forvandles på befaling. Det er en primitiv religiøs forestilling som er vanlig blant

en del «opplyste» mennesker. Den er deres omvendte gudsbevis, som virker overbevissende på mange, siden det later til å finnes en eller annen deus ex machina som ordner verdensproblemene for oss ved å trylle dem bort.

Englene synger om den Gud, hvis rike her på jorden finnes i menneskenes indre og bare kommer til syne der hvor mennesker lever i kjærlighetens og rettferdighetens fellesskap. Fredsbudskapet gjelder dem han har utvalgt. Det finnes også en annen tolkning: «mennesker av god vilje».

Hvilken tolkning man enn velger, er det tydelig at den freden som blir lovet, ikke kommer automatisk. Forutset-

Kirkemøtet vedtok imidlertid med 275 mot 222 stemmer en uttalelse der det heter at det påligger alle nasjoner en moralsk forpliktelse til å avstå fra førstebruk av atomvåpen.

I USA skal romersk-katolske biskoper i begynnelsen av mai drøfte kirkens syn på kjernefysiske våpen. I et tidligere hyrdebrev har biskopene slått fast at bruken av slike våpen og trusselen om å bruke dem er moralsk forkastelig. VÅRT LAND

Pasifisme og militærtjeneste

Pasifisme og militærtjeneste i den tidlige kirke blir behandlet av fransiskaneren Knut Willem Ruyter i det amerikanske tidsskrift «Cross Currents» (Vol. XXXII no. 1, 1982). Forfatteren nøyer seg ikke med å gi en historisk oversikt, men åpner også interessante perspektiver for vår egen tid.

Biskoper mot atomvåpen

Roma (KN). Biskopene i Italia har nylig uttrykt sin uro over opprustningen i verden. De ser frem til offentliggjørelsen av de amerikanske katolske biskopers hyrdebrev mot atomvåpen til våren.

ningen er menneskers gode vilje, slike mennesker som bergprekenen priser salige fordi de gjør fredens gjerninger.

Fredens gjerninger

må øves på alle områder der mennesker virker, på alle plan, offentlig og privat. Det viktigste og altoverskyggende mål er å unngå krigen. For

krig i våre dager og med vår tids våpen betyr den totale katastrofe, den verste ulykke som kan ramme vår jord. Bevisstheten om dette driver da også enkeltmennesker og grupper til å slutte seg sammen i større og større bevegelser for å hindre at maktbegjær og prestisje seirer over fornuft og livsvilje.

Fredsbevegelsene er et hå-

pets tegn i en dyster verden, men de er samtidig et motsigelsens tegn. Det kan være mange meninger om vilkårene for fred, og om disse meningene blir det lett strid. Også her gjelder det at freden når - alt kommer til alt - ikke kan sikres ved ytre tiltak, lover og overenskomster. Det ble ikke fred av at Gud kom til verden. Og enda mindre blir det fred av at det eller det politiske system kommer til makten på ulike deler av jordkloden.

Den eneste mulige veien til fred heter oppdragelse til fred. At ikke den kristne kirke - som behersket Europa ideologisk i noe slikt som 1400 år - klarte å gjennomføre en slik oppdragelse, det er vel den alvorligste bebreidelse menneskene kan rette mot den. Delvis har den jo lyktes. Fredens mennesker har alltid levet og kjempet innenfor kirken - men deres ånd har aldri fått gjennomsyre selve institusjonenes strukturer. Der har denne verdens lover fått råde. Makt og prestisje har fått veie tyngre enn fred.

Oppdragelse til fred

Gjennom hele sin historie har kirken forsøkt å tjene både Gud og mammon, til tross for

Diasporahjelp

Biskopen av Stockholm, dr. Hubertus Brandenburg, har på et møte i Bad Sege-

berg i Vest-Tyskland gitt uttrykk for at diasporahjelp er en økumenisk oppgave. På grunn av den tillagende sekulariseringen, er ikke skillet mellom kirkesamfunnene så markert som i tidligere tider.

Biskopen nevnte ellers at tallet på katolikker i Sverige går opp i 100.000, dvs 1,2 % av befolkningen. Av disse 100.000 katolikker er 80.000 utlendinger. Av den grunn kan man si at den katolske kirke i Sverige er en typisk «utenlandskirke». KNA

4

at evangeliet klart og tydelig forteller at dette er umulig. Evangeliet inneholder i virkeligheten leveregler som, - om de ble fulgt, - ville skape fred mellom individer, grupper og folk. Men det er sant som Chesterton sa: evangeliet er ennå aldri for alvor blitt prøvet. - Nei, i hvert fall ikke i stor målestokk. Dertil er det altfor radikalt.

Oppdragelse til fred må være noe mer radikalt og dyptpløyende enn det å hindre småbarn i å leke krigsleker. Hva hjelper det dersom de ikke lærer å mestre sine aggresjoner, å ta hensyn til hverandre og til andre, å våge å solidariserer seg med de svakeste? En seriøs fredsvilje er uforenlig med en hverdagsholdning som vil hevde seg på bekostning av en motpart, mistenkeliggjøre andre grupper for å vinne større makt for den egne, bekjempe en rase, en klasse, et kjønn.

Det er tilstrekkelig å peke på dette for å vise hvor langt borte vi er ikke bare fra freden, men fra selve veien til fred. Våre vanlige omgangsformer, våre pedagogiske metoder, våre økonomiske og politiske handlingsmønstre går i

en helt annen retning. Å fremelske en slik mentalitet og samtidig drive med fredsbevegelser er like meningsløst som å ville bevise sirkelens kvadratur. Mennesker med de tanke- og omgangsmønstre vi har vennt oss til, kan ganske enkelt ikke bygge noen fred.

Erkjenne egne feilgrep

Fredens første forutsetning er hvert enkelt menneskes arbeid med seg selv. Det er nødvendig med oppdragelse og fremfor alt selvoppdragelse for at et individ skal lære seg respekt, hensyn, gavmildhet og åpenhet overfor andre.

Om ikke den enkelte lærer det, kan heller ikke samfunnet prestere det. Verdier som fredssommelighet, rettferdighet, demokrati og solidaritet blir falske og hule når de proklameres av et samfunn hvor individer og grupper programmatisk dyrker sin egoisme og sine aggresjoner.

Skal freden vinnes, må vi forandre nesten alle våre vanlige tankemønstre, - f.eks. vår inngrodde vane med å tenke dualistisk: i ondt og godt, svart og hvitt, og det ikke bare abstrakt og prinsipielt, men også kon-

Bispekonferanse i Stockholm

St. Eriks domkirke med sitt nye tilbygg vil bli innviet den 25. mars i nærvær av det svenske kongeparet.

Samtidig vil Den nordiske bispekonferanse finne sted og Stockholm blir også møtestedet for biskoper fra Vest-Tyskland, Berlin, Polen og Jugoslavia. KNA

kret og pragmatisk. Vi sorterer mennesker i kategorier, gir dem etiketter som letter sort-hvitt-tenkningen.

Fredsvilje betyr ikke minst kritisk årvåkenhet og beredvilighet til å omvurdere, til å handle ut fra nye forutsetninger, til å erkjenne sine egne feilgrep. Det man søker, er jo ikke seier for en gruppe, et parti, et folk, men det overordnede mål: freden. Og den kan aldri bygges ved at en del av sannheten forties eller ved at noen av partene ydmykes.

Fredsbevegelsene er livsnødvendige

Vår bevissthet er formet og deformert av massemedia og er i foruroligende grad innstilt mot det negative. Det å se sannheten i øynene - ikke å fortie noe, er et prinsipp som fremforalt anvendes på det negative. Det positive, det gode som finnes og gjøres, det forbigår man gjerne i taushet, legger knapt merke til det - som om det skulle være vanlig og selvfølgelig i vår verden.

Mennesker som har fått sin bevissthet og sine tankebaner dominert av det negative, har dårlige forutsetninger for fredelig samliv. Det er opp til

Det hellige år

Norsk Katolsk Bispe råd har besluttet at Det hellige år skal innledes palmesøndag (27. mars) i Norge.

Den første valfarten finner sted allerede i uken 15.—23. april.

Nærmere opplysninger gir: Unn Madsø, Dronning Åsas vei 34, 7000 Trondheim.

Hjelpen fra St. Ansgar-Werke Biskopen i Osnabrück, dr. Helmut Hermann Wittler har i et nylig skriv takket St. Ansgar-Werke for den innsats som er gjort for å hjelpe trosfeller i Nord-Europa. Hjelpen har ikke vært brukt til store byggverk, men har støttet det pastorale kirkelige enhetsarbeid blant katolikker i Norden. KNA

Nye kardinaler

5

hvert enkelt menneske og hver enkelt gruppe bevisst å motarbeide denne ensidigheten. Det er et faktum at våre vanlige tankebaner så vel som vår offentlige språkbruk legger opp til fred eller ufred.

Er det nødvendig å si at det enkelte menneskes oppdragelse til fred aldri kan bli et alternativ til fredsbevegelsene? De er ikke bare «et håpets tegn», de er livsnødvendige for at menneskeheten skal vekkes til sann innsikt, for at et «robotisert» teknokrati ikke skal få makt over verden.

Men fredsbevegelsene er nytteløse dersom fredskjemperne ikke er fredens mennesker i dypere mening. Det må ikke være slik at de helt eller delvis drives av aggresjoner eller gruppeegoisme. Fred i verden kan aldri vinnes dersom menneskene ikke går inn i den vanskelige kampen mot ufredens krefter i sitt eget sinn og i sine innbyrdes forbindelser. Fredens sak blir i siste instans avgjort i hvert menneskes hjerte. ●

---

2. februar holdt Johannes Paul II et s.k. konsistorium hvor det ble utnevnt atten nye kardinaler.

Antallet kardinaler var tidligere 70, men er gradvis økt til 120. Men blant dem regnes bare de som er under åtti år. De som er eldre, har ikke lenger rett til å delta ved et pavevalg.

Blant de atten nye kardinalene er to av dem over åtti år. Den ene er biskop Julijans Vaivods i Riga og Liepaja i Lettland. Han blir den eneste kardinal i Sovjetunionen. Den andre er jesuittpateren Henri de Lubac som spilte en fremtredende rolle i den teologiske utvikling etter annen verdenskrig. Paul VI innbød ham som teologisk ekspert da Det annet Vatikan-konsil åpnet.

Kardinaler ble også Polens primas, erkebiskop Józef Glemp, biskopen av Berlin, Joachim Meisner (med sete i Øst-Berlin) og dessuten erkebiskop Jean-Marie Lustiger i Paris. De andre var:

- Antoine Pierre Khoraiche, maronittisk patriark av Antiokia med sete i Beirut, og følgende erkebiskoper:

- Bernard Yago, Abidjan, Elfenbenskysten.

- Aurelio Sabattani, prefekt ved Den høyeste domstol,

- Franjo Kuharic, Zagreb, Jugoslavia,

- Giuseppe Casoria, pro-prefekt ved Kongregasjonen for sakramentene,

- José Ali Lebrun Moratinos, Caracas, Venezuela,

- Joseph L. Bernardin, Chicago, USA,

- Michael Michai Kitbunchu, Bangkok, Thailand,

- Alexandre do Nascimento, Lubango, Angola,

- Alfonso Lopez Trujillo, Medellin, Colombia, president for den Latinamerikanske bispekonferanse (CELAM),

- Godfried Danneels, Mecheln-Brüssel, Belgia,

- Thomas Stafford Williams, Wellington, New Zealand,

- Carlo Maria Martini, Milano, Italia.

Kardinalkollegiet er derved vokst til 138 medlemmer. Av dem er 71 europeere, 14 nordamerikanere, 23 latinamerikanere, 14 afrikanere, 12 asiater og 4 fra Oceania eller Australia.

Av og om Claudel

Det hører til sjeldenhetene at et verk av og om Paul Claudel kommer ut på norsk. Riktignok var en norsk litteraturforsker, Anders Wyller, tidlig ute med sin avhandling i tredivetårene om denne franske dikter og dramatiker. Siden har det vært glissent i rekkene av Claudel-tolkere. I 1956 kom Hallvard Rieber-Mohn med en liten, men tankevekkende bok om Claudel. Få av den franske dikters verker finnes i norsk språkdrakt, selv om både «Partage de midi» (Dagen vender) og «L'Annonce faite à Marie» (Bodskapet til Maria) har vært oppført på våre scener - det siste i Halldis Moren Vesaas' fine oversettelse.

av Hilde E. Rud:

Grunnene til den sparsomme interessen for Claudel her hjemme er nok mange. Sikkert er det at fransk litteratur i sin alminnelighet, til forskjell fra engelsk, ikke har hatt den store gjennomslagskraft hos oss. Dertil kommer at Paul Claudel med sin sterke forankring i katolsk tro og åndsliv har virket fremmed for norske sinn.

Har det tidligere vært langt mellom hver Claudel-bok, har det i det siste tiåret kommet flere, takket være Truls Winthers store innsats i Claudel-forskningen. I 1975 kom «Paul Claudel og det skapende ord», som utgjør en del av Winthers doktoravhandling, og hvor han tar for seg «Art Poétique» - et verk om skapelsens kunst.

Noen år tidligere hadde han gitt ut essaysamlingen «Taus-

heten og Ordet». Nå foreligger på Solum forlag et utvalg Claudel-tekster, med tittelen «Paul Claudel. Skapelsens kunst». Nøkkelord for alle tekstene er skapelse, som for øvrig danner et samlende tema i hele Claudels diktning.

I denne lille boken finner vi utdrag av essays, legendestoff, lignelser, radiosamtaler og brev. Dette stoffet utgjør bokens første del, mens annen del inneholder to av de «Fem store oder»: «Musen som er nåden» og «Magnificat». Dessuten har Winther utstyrt boken med et kort, men ikke desto mindre innholdsrikt etterord, som er en sammenfatning av de tekstene han har tatt med. Her blir også tekstene belyst ut fra andre verk av denne franske dikter og

dramatiker.

Nevnes må også alle notene ved slutten av samlingen: De er ikke bare tørre ordforklaringer, men solide historiske og litterære kommentarer. Alt i alt har Winther, på en nær sagt pedagogisk måte, gjort meget for å lette lesningen av disse Claudel-tekstene.

At han har maktet den vanskelige oppgaven å overføre til norsk det rike lyriske språket i Claudels poesi er imponerende. I forordet innrømmer han da også at det har bydd på problemer, ettersom mange av de virkemidler Claudel bruker, vanskelig lar seg gjenskape på norsk.

Med sin veldige skapertrang var det ikke mulig for Claudel å holde seg innenfor det tradisjonelle metrumets grenser. Dermed kom han til å skape «Le verset claudélien» som på en fri, men samtidig lovmessig måte uttrykker livets og diktets egen rytme og hjerteslag. Claudels store «Magnificat» er blitt til fin poesi i norsk gjendiktning.

Det vil føre for langt å komme inn på de forskjellige utdrag i denne antologien, men et par bør fremheves. Nevnt er allerede «Magnificat», som i likhet med Marias

A / S N O R S K E S H E L L

Leverandør av oljeprodukter til de fleste katolske institusjoner.

BESTILLING: (02) 19 12 00 - SERVICE (02) 19 12 20

Portrett av Paul Claudel tegnet av Hermann Bongard

7

lovsang, er en lovprisning og samtidig en takk for de velgjerninger Gud har skjenket dikteren. Han tar her sitt utgangspunkt i det som skjedde 1. juledag 1886 i Notre Dame-katedralen da han momentant ble omvendt fra vantro til tro. Blant prosatekstene er også essayet «Min omvendelse» tatt med. Denne begivenheten ble helt avgjørende for Claudels liv og diktning.

En annen viktig hendelse i hans liv blir behandlet i det kapitlet Winther kaller «Munk eller dikter» - en radiosamtale med Claudel fra 1950-årene. Her blir dikteren intervjuet om sitt klosteropphold i 1900, da han gjennomgikk en åndelig krise som endte med erkjennelse av at hans kall ikke var munkens, men dikterens.

Som en rød tråd gjennom

denne samlingen går ordet skapelse, - for Claudel var det å dikte det samme som å skape. Gjennom den dikteriske prosess tok han del i en skapelsesakt, samtidig som diktningen representerer en takksigelse og lovprisning av Gud og alt Han har skapt. Å dikte er å ta del i en gudstjeneste og bringe seg selv og sitt verk som et soningsoffer for Herren.

I «Legenden om Prakriti» - jordgudinne i indisk filosofi - tar Claudel sitt utgangspunkt i Bibelens skapelsesberetning og lager på en fantasifull, frodig og undertiden morsom måte sin egen skapeshistorie. Selvsagt må han avvise den moderne utviklingslære som ikke regner med Gud som den skapende faktor. Tanker fra «Art Poétique» om helheten i skaperverket blir gjentatt her: «Skapningene ikke bare fødes, de fødes sammen, i et ubrytelig fellesskap.»

Inspirert av denne legenden har Tor Lindrupsen laget omslagstegningen - en fin ramme om en verdifull bok: Et kjærkomment bidrag til den norske Claudel-litteraturen.

Paul Claudel:
Skapelsens kunst
Solum Forlag 1982

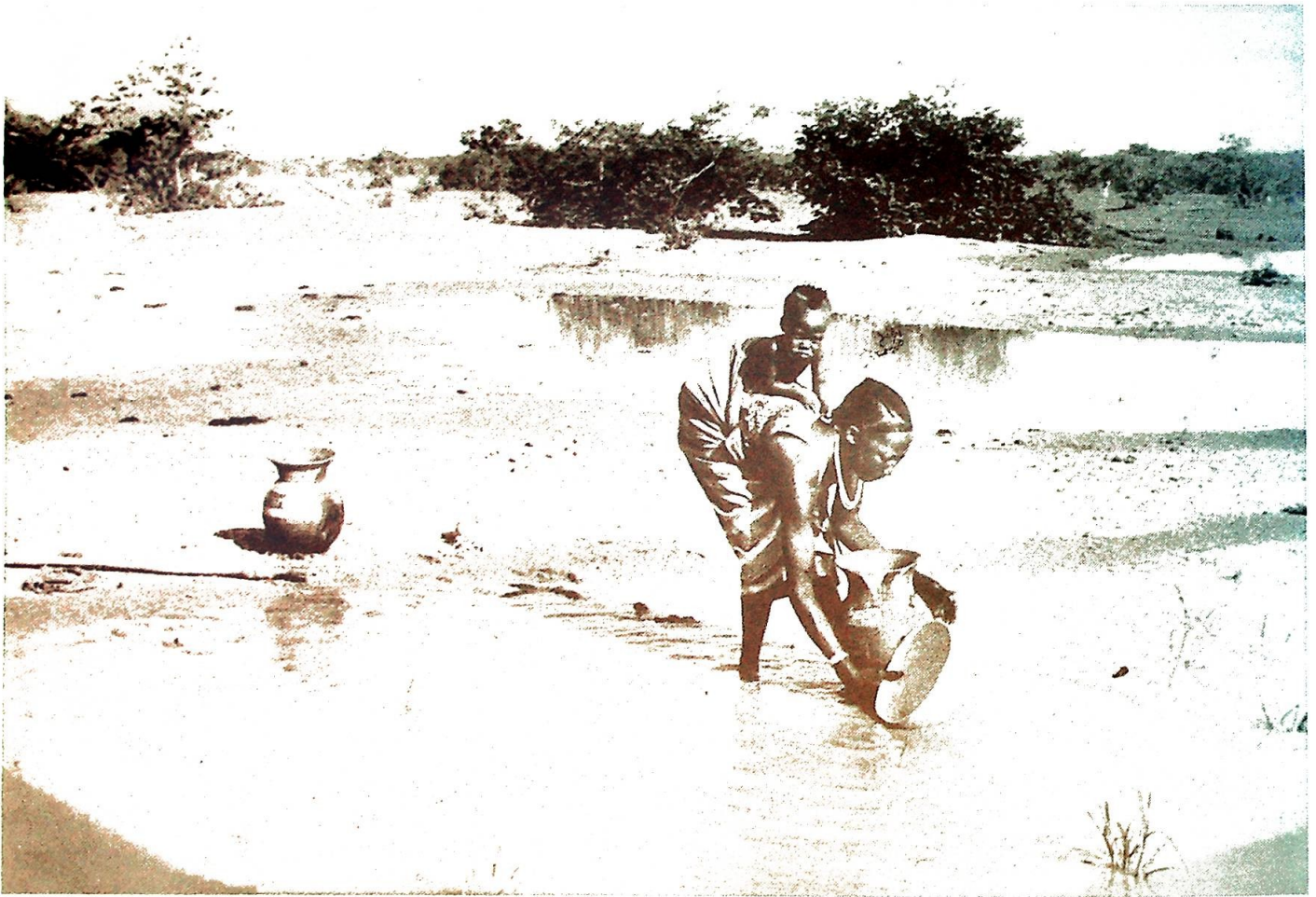
Katolsk prest i luthersk høymesse

Bergen (NØP) For første gang siden reformasjonen ble innført i Norge, har en katolsk prest holdt preken i en vanlig norsk høy-

messe. Det skjedde i Biskopshavn kirke i Ytre Sandviken i Bergen på Vingårdssøndagen da fransiskanerpater Wilhelm Hertman talte over søndagens evangelium. Hertman understreket innledningsvis at han ville forkynne evangeliet, slik også paven i Roma skal gjøre det når han senere i vår skal holde preken i luthersk kirke der.

FASTEAKSJON 1983

RENT VANN FOR ALLE

Vann er en forutsetning for liv. Det utgjør 9/10 av menneskekroppens volum og 2/3 av dens vekt. Ingen kan overleve mer enn noen få dager uten vann.

I Norge og i andre industri-land er det vanskelig å forstå hva det vil si å mangle vann. Vi kan drikke så mye vann vi vil, bruke alt vi ønsker til vår hygiene osv. Det finnes faktisk

ingen begrensning for vårt vannforbruk. For halvparten av jordens befolkning er en rimelig tilgang på rent vann fremdeles en ønskedrøm, og konsekvensene av dette er katastrofale. Tre av fire personer i utviklingsland har ingen form for sanitær-innretninger.

Sykdommer forbundet med dårlig vanntilførsel krever

hvert år inntil 25 millioner menneskeliv og forårsaker en uendelighet av lidelser. En undersøkelse foretatt av Verdens Helseorganisasjon ga et sjokkerende resultat: Femten millioner barn under 15 år dør årlig p.g.a. manglende rent vann og sanitær-innretninger. Undersøkelsen viste videre at ca. 80% av alle sykdommer og helsebesvær i den tredje ver-

Svensker konverterer

Omkring tretti prester og femti legfolk fra «Svenska kyrkan» uttrykker ønsket om å bli opptatt i den katolske kirke.

Bestemmende for denne beslutning er kirke-møtet siste år hvor det ble vedtatt en omfattende endring av kirkeforfatningen i Sverige. Ansøkerne vil imidlertid ikke tre inn i den katolske kirke som samlet gruppe, men enkeltvis.

KAT.ORIENT

DEN NORDISKE VALFART TIL LOURDES

30. juni til 7. juli 1983

8 dagers flyreise med full pensjon

Pris: Kastrup-Lourdes, tur/retur, på hotel dkr. 4.400,-

Særpris for syge og handicappede på «Accueil» dkr. 3.900,-

Læger, sygeplejersker, samaritter medfølger og valfartspræst er Pater Per Waagø, o.m.i.

VALFARTSKOMITEEN, Barsehøj 25, DK.2900 HELLERUP

---

den kan tilskrives dårlige vann- og sanitærforhold.

Den Nordiske Katolske Bispekonferanse har valgt «Rent vann for alle» som motto for årets aksjon. I den nordiske fasteaksjonen har vi tidligere erfaring med vannprosjekter. For ikke lenge siden var vi engasjert i et stort brønn-prosjekt i Ranchi, India, der tre tusen brønner ble bygget. Prosjektet var så vellykket at Norrad bevilget midler til å bygge ytterligere tre hundre.

I år er vi bedt om å støtte fire prosjekter, tre i Sør-Amerika, det fjerde på Filippinene.

To prosjekter i Ecuador

Det ene gjelder tre kommuner i Tulcan bispedømme. Befolkningen lever her under svært enkle forhold, vannet er regelmessig forurenset og smittsomme sykdommer derfor meget utbredt. Prosjektet vil gi de tre kommuner rent drikkevann - og gi opplæring i hygieniske rutiner.

Det andre prosjektet omfatter atten landsbyer i Andesfjellene. Totalbefolkning ca. 3500, spebarndødelighet: 120 av 1000. De fleste dødsfall skyldes sykdommer der hovedårsaken er mangel på rent vann.

Ett prosjekt i Paraguay

I Paraguay er Den Katolske Kirkes Fredskorps for tiden engasjert i en nasjonal vannaksjon. Programmet er basert på familiegrupper. Mange av disse gruppene søker støtte gjennom sine prester og biskoper. Man regner med at 35% av alle dødsfall skyldes sykdommer forbundet med vann-situasjonen. Det er barna som er hardest rammet. Prosjektet baseres på samarbeide både med de lokale myndigheter og med Den Katolske Kirkes Fredskorps.

Prosjektet på Filippinene

Siden 1980 har «Catholic Relief Services» - i samarbeid med Helseministeriet og Bostningsministeriet gjennom-

ført forskjellige vannprogrammer på landsbygda. Her er vi bedt om å støtte bygging av 26 nye brønner, med deltakelse av lokalsamfunnet. De lokale bispedømmer vil også gi støtte i form av overoppsyn og teknisk bistand.

Fastetiden gir oss en spesiell anledning til å huske på medmennesker som lever i nød. Vi ber dere inderlig om å være generøse og gjøre en 40 dagers innsats under denne fasten.

«JEG VAR TØRST, OG DERE GA MEG Å DRIKKE.»

Matt. 25. 35.

Vi ønsker dere alle en velsignet fastetid.

FOT CARITAS NORGE
John C. Golding,
generalsekretær

Foran en stengt kirkedør

Brev til redaksjonen

Det var Kyndelsmesse, Herrens fremstilling i Tempelet og en av kirkeårets store festdager.

Sognekirken var stengt for anledningen.

Ved hoveddøren kunne jeg lese om messetider for søn- og

helligdager. Andre hadde lest før meg. Tydelige fotavtrykk i sneen fortsatte nedover trappen, men ble visket ut av piggdekk og glatte bremsespor. De innvidde levnet intet tegn.

I mange år har prestene i sognekirken feiret messe ons-

dag klokken 19. Det har vært like sikkert som julenattsmessen, så da Kyndelsmessen til overmål falt på en onsdag i år, så jeg ingen grunn til å undersøke nærmere. Skuffet og uforstående dro jeg til Katarinahjemmet, hvor jeg visste de kunne det meste om mye. Det hadde jeg lært år tilbake i tiden, da også en februarkveld, en onsdag, etter min første Kyndelsmesse i sognekirken:

Jeg burde ha fattet mistanke idet jeg trådte inn i kirken og fikk et stearinlys i hånden, men ikke før prosesjonen kom, forstod jeg til min forskrekkelse at det ikke dreiet seg om en vanlig dialogmesse. Litt beklemmt holdt jeg det tente lyset i hånden og trøstet meg med at ingen kunne se utenpå meg at jeg ikke tilhørte Kirken. Det er ikke så mye som skal til for å vippe en søkende protestant av pinnen, så da prosesjonen beveget seg langsomt syngende nedover midtgangen etterfulgt av menighetten, gjorde jeg som strutsen: lukket øynene og ble stående ved benkeraden.

Til min forbauselse fortsatte ikke prosesjonen ut kirken og ned Akersbakken som jeg hadde trodd, men delte seg ved våpenhuset og dannet en lysende ring rundt kirkerom-

Samfunnsutvikling — helse

Man kan kanskje si at folk blir syke av mangelen på samliv, samarbeid og solidaritet, sier professor Peter F. Hjort. Det er for å bekjempe disse vi nå ber om at samfunnet legges om, i en retning der hensynet til mennesker og miljø betyr mer enn hensynet til økonomisk vekst.

met. Stadig med øynene lukket, løftet tanken seg og jeg konstaterte at om jeg før hadde følt meg utenfor, syntes det meg nå at jeg var innenfor! Siden dengang har jeg vært i sognekirken hver 2. februar, derfor var det kanskje ekstra skuffende at kirken var stengt.

På Katarinahjemmet fikk jeg vite at Kyndelsmessen ble feiret på Instituttet i Akersveien, noe jeg desverre ikke var vitende om. Det er mulig at det er min manglende evne til å søke opplysninger som har vært skyld i at jeg også andre ganger har gått glipp av messer jeg gjerne skulle vært med å feire. Det ville være til stor hjelp om bladet St. Olav kunne finne spalteplass og ha mulighet for å hjelpe oss villfarne ved å redegjøre for feiring av spesielle festmesser. Om det var tillatt å ytre et slikt ønske?

Karin Lorentzen

Vi forstår svært godt denne reaksjonen og skuffelsen foran en lukket kirkedør. Dessverre ser vi oss ikke i stand til å bringe messetider for de enkelte kirker ut over søndagsmessene. Men vi lar oppfordringen gå videre til de enkelte menighetsblad og brev. Og håper at lignende situasjoner ikke gjentar seg.

Red.

Det tragiske med vårt samfunn er at folk ikke klarer å oppleve velvære, selv om de har slike goder som bra materiell standard og bra helse. Likevel vantrives de og føler seg ensomme. Og stadig flere unge mennesker føler seg ikke i slekt med det voksne samfunnet. Det er slike ting jeg tenker på, når jeg sier at: «Det er ingen pille for alt som er ille.» I stedet er solidaritet et nøkkelord, helt klart, for å løse sam-sykdommene. FOLKEVETT

Mette Andrézen:

Sidsel i bokhandelen

Knallgult og innbydende ligger det nye «bokhuset» - ST OLAV BOKHANDEL - litt lenger oppe i Akersveien enn vi er vant med å finne det. Men bokhandelens daglige leder SIDSEL AASRUD har heldigvis fulgt med på flyttelasset. I en travel formiddagstime lykkes det oss å knipe henne i farten:

Norsk kirkebilde

Det er urimelig å bedømme hele kirken utfra holdninger hos grupper og enkeltpersoner som ønsker en frontforkortning og strammer inn kravene til mennesker som søker å få del i kirkens tjenester, fremholder biskop Aarflot i Oslo.

«Folkets bilde av kirken blir i betydelig grad preget av de holdninger og markeringer som skjer i ytterpunktene. Jeg ser i

— «Sidsel i bokhandelen» er jo blitt et begrep etterhvert, men du har tross alt ikke vært her i mer enn 8 år. Hva gjorde du før du kom til Akersveien?

Her må det bemerkes at Sidsel egentlig ikke vil at vi skal skrive om henne - det er bokhandelen som ligger henne på hjertet, men litt får vi da ut av henne:

— Jeg er Oslo-jente og dro til London for å utdanne meg som skuespillerinne. Ved siden av Royal Academy of Dramatic Art, tok jeg eksamen i kunsthistorie og litteratur, noe som uten at jeg visste det dengang, skulle komme til nytte senere.

dette en utfordring til kirken om å markere sterkere hva den står for samlet i de enkelte sentrale spørsmål.»

VÅRT LAND

— Men Sidsel Meyer fikk altså først engasjement ved teateret her hjemme?

— Ja, jeg reiste rundt med Riksteateret og var så ansatt ved Trøndelag Teater inntil jeg fikk en stigende fornemmelse av at det ikke var det jeg ville. Teatermiljøet var i lengden utilfredsstillende - for meg, understreker hun.

- Og du ble katolikk?

- Det var det en venninne av meg innen teaterbransjen som var foranledningen til. Hun var selv katolikk og introduserte meg for pater Hallvard Rieber-Mohn.

- Og så var det gjort?

- Å nei, ikke sånn over natten. I to og et halvt år gikk jeg til undervisning hos ham, og innimellom reiste jeg litt, men i 1957 ble jeg opptatt i Kirken.

- Det er kanskje vanskelig å si, men hva var det som appellerte til deg i den katolske tro?

- Jeg tror det først og fremst var den toleranse jeg møtte. Mitt tidligere forhold til religion var som vanlig norsk protestant. Jeg oppfattet kristen-

Østkirken og vi

Det finnes enorme verdier innen østkirken som vi må gjenfinne på nytt, og som egentlig tilhører vår arv.

Paven har uttrykt det slik: «Vi må få puste med begge lungene.» Vallquist

dommen som sekterisk inntil jeg i katolisismen møtte den som åpen. Spørsmålet til slutt ble: Kan jeg tro på dette eller ikke?

- Det kom altså ikke som et «blaff»?

- Nei, det var en lang modningsprosess som vel heller var en intellektuell søken som etterhvert førte til en gryende trosvisshet. Det pater Teilhard de Chardin kaller «menneskets utvidede erkjennelse», vet du.

- Du ble altså katolikk, så giftet du deg, og pendlet en stund mellom Stavanger der din mann hadde sin virksomhet og Spania der du selv begynte som forretningskvinne.

- Det var først da vi fikk barn - da blir man som regel mer bofast - at jeg slo meg til i Norge for godt.

- Men uten å miste lysten på å gå ut i arbeidslivet?

- Ja, jeg syslet jo med tanken om å studere videre, fortsette med sprogene eller gå inn for en eller annen form for sosialt arbeid. Men en dag så jeg en annonse i ST OLAV om at stillingen som leder for ST OLAV BOKHANDEL var ledig, og jeg søkte og fikk den.

Påmeldingsfrist 15. april for MILITÆRES VALFART til LOURDES

Avtjener du verneplikten i mai 1983 eller kjenner du noen som gjør det? Hvert år arrangeres militær valfart til Lourdes. Alle som er i det militære kan delta i valfarten som er sterkt subsidiert. Et hefte som presenterer tilbudet kan fås ved henvendelse til UNKF's sekretariat, Akersveien 5, Oslo 1, tlf. 20 72 26.

12

- Nå er vel ikke akkurat en bokhandel noen form for sosial virksomhet - hva er egentlig den katolske bokhandels funksjon her i landet?

- Det er først og fremst å gi informasjon om den katolske kirke, og med det mener jeg ikke bare å selge katolsk litteratur. Det er like meget å være et kontaktledd overfor folk som kommer innom. Det er adskillig mindre forpliktende å søke opplysninger her enn f.eks. å henvende seg til en katolsk prest.

- Vil det si at de fleste kundene ikke er katolikker?

- Det kan jeg trygt si. Et overveiende flertall er ikke-katolikker som spør, ikke bare etter litteratur, men også etter musikk som Kirken har så rik tradisjon i. For ikke å glemme religiøs kunst som vi, etter min mening, har et sørgelig forhold til her i Norge. I andre land også, forresten, men ta et land som Spania, der finner du *alt*. Det jeg ser på som min hovedoppgave, er å bidra med å gi saklig informasjon om hva den katolske Kirke har å by på - det er drivkraften bak det jeg gjør.

- Og katolikkene - hva kjøper de?

- De kjøper bøker til dåp og konfirmasjon, til gaver. Men vi sender bøker til katolikker, og du må la folk få vite at de som bor langt borte, kan skrive og bestille for å få tilsendt litteratur som vi har liste over. Men vi er jo et lite foretagende, og det vil si at det, mildt sagt, er meget arbeidskrevende. Jeg vet ikke hva jeg skulle gjort uten min mann som fører

regnskapene og svært ofte opererer som «visergutt» for bokhandelen.

- Det å komme inn i nye og større lokaler forenkler vel ikke problemet?

- Nei, det forutsetter at jeg har god hjelp. Jeg er helt avhengig av et arbeidsvillig menneske som ser på jobben som mer enn en jobb. Og jeg må jo

Prestebrev på Sri Lanka

Jaffna (NØP/CCA) På bakgrunn av urolighetene i den nordlige provinsen på Sri Lanka (Ceylon), har prestene i Den romersk-katolske kirken funnet det nødvendig å skrive til myndighetene i Colombo med oppfordring om straks å løslate de prestene som ennå er internerte. Prestene hevder at de arresterte både er utsatt for psykisk terror og for moralsk press.

Regjering

forbyr Namibia-rapport

Pretoria (NØP/KIPA) Den sør-afrikanske regjeringen har forbudt en Namibia-rapport som den katolske bispekonferansen i landet har laget. Det betyr i praksis blant annet at papirer som var offentlige og alment tilgjengelige så sent som i mai i fjor, nå ikke lenger er frie. Disse papirene har talt for et fritt og selvstendig Namibia. Formannen i

bispekonferansen, erkebiskop Dennis Hurley, har selv vært på rundreise i Namibia for å samle informasjon til rapporten. Han beklager i en kommentar at regjeringen i Sør-Afrika alltid griper til undertrykking i slike saker og derved reiser tvil om dens holdninger og motiver for å løse slike vanskelige spørsmål.

innrømme at jeg kunne tenke meg litt mer fritid.

- Til for eksempel å lese litt selv? Hva liker du å lese?

- Jeg har alltid vært glad i litt filosofisk «betente» bøker. Etienne Gilson var mitt første møte med katolisismen, og jeg setter stor pris på pater Teilhard de Chardin. Og god skjønnlitteratur naturligvis - Dostojevskij, Hamsun, Sigrid Undset. Jeg har også stor sans for Graham Greene. Men jeg må innrømme at det ikke blir mye tid til å lese utenom det jeg må lese for å holde meg à jour. Vi tar jo inn det av norsk litteratur som faller innenfor vår ramme. Lutherstiftelsen og Filadelfiaforlaget har sitt publikum, vi har vårt. Vi må jo også være oppmerksomme på det som kommer ut på engelsk, tysk og fransk, og det sier seg selv at dette er uhyre tidkrevende.

- sier Sidsel og haster videre for å finne et sted der ikonene kan komme best til sin rett.

Dét er iallfall et problem mindre i det nye bokhuset. ●

Frå El Salvador til Noreg

13

Marinella Garcia Villas, - president i Menneskerettskommissjonen i El Salvador, - har for tredje gong vore på ei lengre rundreise i Noreg. På grunn av menneskerettsarbeidet sitt har ho vore fengsla og torturert to gonger, og ho har alt lenge stått på ei offisiell dødsliste. Reisa hit er derfor like farefull som den er lang.

Kva er det som får henne til å krysse ein så stor avstand?

«Avstand og skilnad betyr lite om det finst samkjensle,» seier ho, «og fellesskapet finst blant anna i det kristne kulturgrunnlaget.»

Marinella er utdanna advokat og dreiv opprinneleg som sakfører for arbeidrarar, bønder og andre som sat fengsla. Slik hamna ho på ei liste over «landsförrædarar», i lag med prestar, munkar og alle slags folk som tok til motmæle mot urettvisa.

Kva med oss, kan vi gjere noko frå eller til?

Å ja, mye! Ting som for dykk kanskje verkar uviktige, men som tel enormt mye for oss. .... Først og fremst ber vi om eit regn av brev! Sjølv kjenner eg det som ei stor moralsk støtte å vite at den dagen noko hender meg vil det kome

ein flaum av brev frå venene mine her i Noreg og andre stader. Nå bed eg dykk om å skrive for å spørje etter tre kvinner som vart kidnappa under eit forhandlingsmøte om utveksling av fangar den 20. august 1982. Ingen har høyrte noko frå dei sidan. Den yngste av dei er tretten år. Skriv og krev at dei kjem uskadde til rette!

Brev kan sendast til:

Casa Presidencial, San Salvador, El Salvador.

Tekst:

*Senor Presidente,
Preguntamos por America F. Perdomo, Ma. Elena de Recinos y su hija, Ana Yamira Recinos, todas desaparecidas desde el 20. de agosto 1982.*

(Underskrift)

(Vi spør etter....., alle forsvunne sidan den 20. august 1982).

FOLKEVETT

- Hvem sier dere at jeg er?

«Hvem kan han vel være?» er et spørsmål som flere ganger blir reist i evangeliene. Det er disiplenes forvirrede utbrudd når Jesus stiller stormen (Mk.4,41). Johannes Døperen sender fra fengslet sine disipler til ham for å spørre om det er han som skal komme (Mt. 11,1ff), mens bare tanken at han kunne være Davids sønnen var skandaløs i fariseernes øyne. (Mt. 12,22-28; 21,23).

av Else-Britt Nilsen

Denne teksten er også opptatt av Jesu identitet, men denne gang ikke helt slik vi er vant til. Det er nemlig Kristus selv som stiller spørsmål: «Hvem sier folk at Menneskesønnen er?» eller ganske enkelt og mer direkte: «Hvem sier folk at jeg er?» slik vi finner det formulert hos Lukas og Matteus. Det er ikke vanskelig å svare, det er t.o.m. flere svar. «Noen sier Johannes Døperen, noen Elija, andre Jeremia eller en av profetene.» Det er generelle uforpliktende utsagn, det er de andres oppfatning, oppfatningen hos «mannen i gaten» disiplene så beredvillig gjengir. En moderne meningsmåling eller gallupundersøkelse kunne neppe ha gjort det bedre.

Imidlertid aner vi en annen hensikt med spørsmålet - dis-

plene kunne knapt bidra med noe som ikke Kristus selv allerede visste utmerket godt. Det er bare en innledning til et annet og mye viktigere spørsmål: «Men dere...hvem sier dere at jeg er?» Situasjonen blir straks forandret, - det er ikke lenger tale om de andre.

Plutselig er søkelyset rettet mot disiplenes egen oppfatning av Kristus. Spørsmålet er nærgående og provoserende - sikkert mer provoserende enn de selv i øyeblikket aner - og det er *ment* å være slik.

Peter gir det riktige svar og mottar Mesterens anerkjennelse når han sier: «Du er Messias, sønn av den levende Gud.» Men egentlig hadde hverken Peter eller noen av de andre disiplene ennå forutsetninger for å begripe hva svaret

Livssynsparagrafen

Generalsekretæren i Den norske santalmisjon, Gunnleik Seierstad, har som medlem av Det norske misjonsråd vendt seg til Vatikanet og bedt om Pavestolens hjelp i en lovfortolkningssak.

Matteus 16, 13-17

faktisk innebar.

Hadde de fullt ut forstått, ville neppe den samme Peter i neste øyeblikk ha gitt seg til å irttesette Kristus når han gjør det klart for dem hvilken skjebne som ventet ham... at han skulle dra til Jerusalem og få meget å lide av de eldste, av yppersteprestene og de lovkyndige; at han skulle bli slått ihjel og så bli oppvakt fra de døde tredje dagen deretter. Og nettopp den høytid som her foregripes, og som vi nærmer oss, bekrefter ytterligere Peters manglende innsikt.

Ved inntoget i Jerusalem lar Kristus seg hylle som konge slik at et gammelt skriftsted skal gå i oppfyllelse (Mt.21,5, Sak.9,9). Vi gir sikkert ikke fantasien for stor plass når vi antar at både Peter og de andre disiplene var å finne i skaren som ropte «Hosianna! Davids sønn! Velsignet er han som kommer i Herrens navn!» (v.21). Håpet om et annet og mer jordisk herredømme enn det Jesus hadde gitt løfte om lå nært.

At denne suksess bare skulle fremskynde nederlaget og fortvilelsen virker meningsløst. Og kontrasten er skrikende, vi må bare innrømme det. «...han hadde ingen skikkelse og ingen herlighet, og vi så

Det gjelder spørsmålet om den såkaltelivssynsparagrafen 55 A i arbeidsmiljøloven. Landsorganisasjonen i Norge har klaget til Den internasjonale arbeidsorganisasjonen ILO med sete i Geneve. Saken ventes å komme opp til behandling med det første, og gjelder om Norge har gjort brudd på ILO-konvensjon nr. 111 om diskriminering etter livssyn ved ansettelser.

68,9 millioner lutheranere Geneve (NØP/LWI). Allerede før året 1982 var omme, hadde Det lutherske Verdensforbund (LVI) ferdig sin årsstatistikk, som for første gang er produsert av forbundets nyinnkjøpte datamaskin. Det viser seg at det nå finnes 68,9 millioner lutheranere til sammen i verden. Verdens største lutherske kirke er Den svenske folkekirken.

Kvinner og menn i kirken Kirkerådet har nettopp utgitt et studieopplegg «Felleskap av kvinner og menn i menigheten». Opplegget bygger på en rapport utarbeidet av en norsk gruppe for Kirkenes Verdensråd. Gruppen som laget rapporten som studieopplegget bygger på, var utnevnt av Mellomkirkelig Råd for Den norske kirke.

ham, men han hadde ikke et utseende så vi kunne ha vår lyst i ham. Foraktet var han og forlatt av mennesker, en mann full av pine og vel kjent med sykdom; han var som en som folk skjuler sitt åsyn for, foraktet, og vi aktet ham for intet.» (Jes.53,2-3).

Jesaia ord om den lidende tjener er av forståelige grunner ofte blitt overført til Kristus. Triumfen viker for smerten og skuffelsen. Jesus blir en man ikke lenger vil vite av. Selv Peter - Klippen - svikter og fornekter ham tre ganger: «Jeg kjenner ikke mannen.» Hvor er det blitt av de overbevisende ord ved Caesarea Philippi?

Kristi spørsmål hadde disiplene egentlig ikke muligheter til å besvare før etter korsdøden, før etter oppstandelsen... I en tro opplyst av Ånden, oppdager de hvem Jesus fra Nasaret virkelig er.

Vi aner en veldig utvikling hos Peter mellom hans første svar og den bekjennelse som blir realisert i Apostlenes gjerninger når han helbreder i Kristi navn eller når han med stor myndighet sier: «Menn av Israel! Lytt til mine ord! Jesus Nasoreeren, denne mann som Gud selv utpekte for dere gjen-

---

ST. PAUL MENIGHETSSKOLE I BERGEN

er en katolsk grunnskole med en klasse på hvert trinn, 1.-10. klasse.

Skolen har ca. 200 elever, et større antall fremmedspråklige.

Fra august 1983 skal noen undervisningsstillinger besettes. Nærmere opplysninger og søknadsskjema innen 10. mars til ST. PAUL SKOLE, Nygårdsgt. 114 a, 5000 Bergen, tlf. (05) 32 28 80

16

nom mektige gjerninger, under og jærtegn - ja, dere vet selv hva for store ting Gud gjorde blant dere gjennom ham - han ble gitt i deres vold, slik som Gud også hadde fastsatt det i sin plan og forut visste det; og dere drepte ham ved å la hedningene klynge ham opp. Men Gud lot ham oppstå og løste ham av dødens ve; det var jo ikke mulig at den skulle kunne holde ham fast.» (Ap.Gj.2,22ff).

Her møter vi mennesket som har trengt inn i mysteriet.

Men Kristi spørsmål til apostlene, er også Kristi spørsmål til oss. «...hvem sier dere at jeg er?» Og det føles fortsatt merkelig nærgående og utfordrende. På sett og vis har vi flere holdepunkter enn disiplene da de måtte ta stilling - vi kjenner evangelienes budskap og kirkens århundrelange lære. Men hva skal vi svare; - kan vi svare?

Kanskje gjør vi Peters svar - 'Du er Messias, sønn av den levende Gud' - til vårt eget eller vi benytter de avsnitt som omtaler Kristus i den trosbekjennelse vi fremsier hver søndag. Kanskje har vi vårt helt personlige svar. Er *det* tilfelle er vi heldige, for er ikke fristelsen nettopp en mer og mindre

Bjerkebæk blir fredet

Miljøverndepartementet har fredet Sigrid Undsets hjem Bjerkebæk i Lillehammer. Fredningen gjelder hele eiendommen med bygninger, som er to eldre, tilflyttede bygninger — Røssumstua og Dalseggstua — en nyere sidebygning og et lite uthus.

De to gamle bygningene på Bjerkebæk er av høy antikvarisk verdi, men det er den

personalhistoriske betydning av anlegget som helhet som er bakgrunn for fredningen.

Det er viktig at inventar og også mindre løse gjenstander forblir på stedet. En egen arbeidsgruppe med representanter for Statens Museumsråd og Riksantikvaren, skal vurdere mulighetene for å sikre inventar som bare i en viss grad kan fredes med hjemmel i kulturminneloven, heter det i meldingen fra Miljøverndepartementet.

AFTENPOSTEN

Litteratur

mekanisk gjentakelse av svar som andre har gitt før oss?

I virkeligheten er «...hvem sier dere at jeg er?» et spørsmål vi stadig må komme tilbake til fordi vi - selv om Kristus alltid er den samme, - stadig er i forandring og utvikling. Vi gjenkjenner oss selv bare så altfor godt i evangelieskildringen av Peters vakling mellom tro og tvil - ja, endog forargelse - i forholdet til ham, som hadde kalt ham. I kirkeåret gis det vel ingen bedre anledning enn fastetiden til besinnelse om hvem Kristus er. La oss bruke den!

NY BOK FRA ST. OLAV FORLAG:
Wilfrid Stinissen MARIA I BIBELEN - OG I VÅRT LIV
Illustrert av Liv Benedicte Nielsen. 120 s. hf. kr. 61,-

Vi har Norges største utvalg i gregoriansk musikk på plater og kassetter som dekker hele kirkeåret, dessuten tidebønner og hymner.

Fra den ortodokse kirke; messer, tidebønner og hymner.

Vi har spesialisert oss på religiøs musikk.

Vi har også byens beste utvalg av folkemusikk og er agenter for Folkways.

ST. OLAV BOKHANDEL A/S

Akersveien 14, Oslo 1. Tlf. (02) 20 72 48. 9-16, To.: 9-18, Lø.: 9.30-13.30

Pål Kolstø (red.)

Den russiske intelligensia og kirken.

«Idé og Tanke»/Tanum-Norli, 1982.

En bok som kommer i serien «Idé og Tanke», d.v.s. med Asbjørn Aarnes' og Egil A. Wyllers anbefaling, fortjener allerede av den grunn oppmerksomhet. I hvert fall hvis man interesserer seg for idéhistorie.

Men det er ikke alle publikasjoner i denne serie som engasjerer den troende i like høy grad. En studie av den plass som den ortodokse kirke har hatt i den russiske intelligensias vei mot revolusjonen er midt i blinken.

Vi er selvfølgelig mer opptatt av konsekvensene for Vesten og for hele verden av denne mektige revolusjon, som savner sidestykke i historien. Men vi kan ikke være likegyldige når det gjelder dens idémessige opprinnelse, især når vi vet at en viss historisk form for kristendom, den russisk-ortodokse, har vært avgjørende.

Pål Kolstø er en yngre forsker, russisk filolog som selv oversetter de tekster han vel-

ger ut. Han var allerede levende interessert i den ortodokse kirke innen han fant sitt åndelige hjem i den katolske. Han har gått til sin oppgave med den kjærlighet som vi helst ikler et italiensk uttrykk: *con amore*.

Hans innledning er på hele 64 sider. Der får vi hele bakgrunnen skissert fra og med Russlands kristning og tilknytning til den bysantinske kirke. Vi får et grunnriss av den russiske kirkes historie og dens indre stridigheter. Og vi får en presentasjon av hver av de representanter for den russiske intelligensia hvis tekster hører til samlingen. Den eldste er et «Brev til Gogol» (1847) av V.G. Belinskij, den yngste er A.I. Solsjenitsyns tale på den russiske eksilkirkes tredje konsil i 1974. Navnene imellom er Khomjakov, Dostojevskij, Tolstoj, Solovjov, Meresjkovskij, Lenin og Berdjajev.

Det er ikke anmelderens oppgave å gjenoptrykke teksten, men det må være tillatt å gi en smakebit. Og da vil følgende tekst av D.S. Meresjkovskij (Revolusjon og religion, 1907) anbefale seg selv. Det dreier seg om et forsøk på tilnærming mellom kirken og

verden 60 år før Det annet Vatikan-konsil:

«Det var ingen vei ut av uføret. Av gammel vane betraktet kirken oss verdslige mennesker som ikke-troende som måtte føres tilbake til troen. Men vi, i det minste de av oss som stilte kirken spørsmål, trodde ikke mindre enn disse munkene og prestene selv gjorde. For oss var troen forunderlig, for dem kjedelig. For oss var den et mystisk dyp, for dem en oversikkelig landevei, for oss var den feststemt, for dem hverdagsgrå. For oss en hvit kjortel vi ikke turde ikle oss, for dem var den en gammel loslitt frakk. Ordene i den Hellige Skrift lød for oss som «lyden av syv tordenskrall,» for dem lød de i beste fall som Katekismens gjennomterpede tekster, i verste fall som den døde lyden av høkerens kuleramme eller som trehamrene i et piano hvor strengene er røket. Vi ønsket at Kristi åsyn skulle «lyse som solen i all sin kraft», mens de slo seg til tåls med det dunkle lyset fra den gamle ikon-lampen hvor det ikke var mulig å skjelne noen ting klart» (s.155). Har disse ord kanskje ikke noe å si oss den dag idag?»

Albert Raulin

Kritikk av føstervannsprøver

«Fosterundersøkelser for å konstatere eventuelle sykdommer eller arvelige misdannelser må fordømmes hvis de brukes til å anbefale og gjennomføre abortinngrep.»

Dette uttalte Johannes Paul II til 700 kongressdeltakere i Roma nylig. Kongressen beskjeftiget seg med foster-diagnose og kirurgisk behandling av medfødte misdannelser.

KAT. ORIENT.

FORBEHOLDNINGSSKAPET LØYFORSIKRINGSSKAPET
VESTA HYGEA

MED TANKE PÅ FREMTIDEN

18

Litteratur

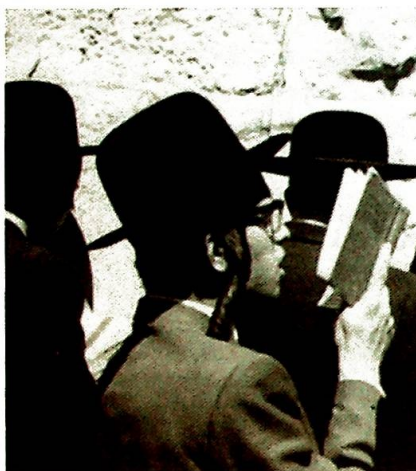
*Jahn Otto Johansen:
Min jødiske reise
Cappelen 1982*

Jahn Otto Johansen har vært så heldig å ha kontakt med jødiske miljøer helt siden sin barndom i en mindre norsk by. En jødisk familie, hvor han engang var gjest som barn, ble siden deportert og drept. Det gjorde naturlig nok inntrykk. I Jahn Ottos families lavkirkelige miljø ble jødene stadig betraktet som «Guds utvalgte folk», og var gjenstand for forbønn.

Samtidig møtte Johansen anti-semittismen allerede som barn. Hans farmor ble nasist, og hennes jødehat har muligens sin forklaring.

Denne kan man lese om i Jahn Otto Johansens «Min jødiske reise.» Boken behandler samme tema som fjorårets «Min jiddische mamma», men har et mer selvbiografisk preg. Tråden er forfatterens livsløp, sett fra synspunktet «mitt forhold til jødedommen.»

Hensikten er imidlertid ikke å fortelle om seg selv, men å peke på anti-semittismens fare. Forfatteren beretter om hvordan han har møtt denne fra Los Angeles til sovjetrepublikken Georgia, med særlig vekt på Norge. Herfra er ma-

terialet naturlig nok mest fra siste krig, men ikke bare det!

Dyster lesning, kunne man tro. Men Jahn Otto Johansen forteller med hjertevarme, og han tar med eksempler på jødisk humor og legender. Han tegner morsomme portretter, beskriver jødiske fester, og tar endog med en oppskrift på kålrulletter. Dessuten betroelser om forfatterens glede over alkohol og sex, her med en jødisk kvinne.

Tross denne mangslungenhet, undres man om her er tilstrekkelig vektig stoff til en hel bok. Forlaget har spandert tre-fire blanke sider mellom hver av de tretten kapitlene, for å blåse opp volumet.

Forfatteren understreker stadig at overgrepene mot jødene foretas av «det kristne» Norge, etc. Han kunne i rett-

ferdighetens navn også nevnt at biskoper i Den norske kirke under krigen klart sa fra at behandlingen av jødene var ukristelig — liksom han virkelig understreker at mange jøder på kontinentet ble gjemt bort av munk og nonne, og reddet fra utslettelse.

Forfatterens gode hensikt er imidlertid klar. Han oppnår også hva han vil. Boken er allerede solgt i tusener av eksemplarer. Trolig gleder adskillige seg over den nå, mens de får anledning til å ta sin egen holdning til jødedom og rasisme opp til overveielse. I disse årene, når anti-sionisme lett slår over i anti-semittisme, er dette spesielt nyttig.

Har De selv ikke førstehånds kjennskap til jødisk miljø, er Jahn Otto Johansens lille bok en dør på gløtt inn i en verden verd all sympati. *Arne Fjeld*

Kirken trenger penger

Paris (KN). Kirken i Frankrike (med unntak av Alsace og Lorraine) får ikke tilskudd til prestelønninger fra staten, og franskmennene er ikke flinke til å gi kollekt i kirken. Situasjonen er nå så alvorlig at tolv aviser og ukeblader gir gratis plass til annonser som oppfordrer folk til generøsitet.

----- Film

«LE BEAU MARIAGE»

(norsk tittel: «Amor skyter bom»)

Å finne den «rette» er øyensynlig ikke av det letteste selv om man både er vakker og sjarmerende. Heller ikke hjelper det med pågående venninner, forståelsesfulle mødre eller å tenne et lys i kirken med dette formål for øye. Kjærligheten har sine egne veier og lar seg ikke diktere trass i at alle forutsetninger synes å ligge vel til rette.

Men om filmen er en honnør til ekteskapet - og det kan man jo sette pris på i våre dager - er dets premisser mer diskutabile. Er ekteskapet drømmen om den «trygge havn» (hvis jeg absolutt måtte ha en fornorsket oversettelse av filmens tittel, ville jeg heller ha valgt det begrepet istedenfor det idiotiske «Amor skyter bom») - eller er det en god del skuffelser og tap av illusjoner etter andre forhold som kan få det til å virke slik?

Spørsmålene som reiser seg i filmen er alvorlige nok, selv om det dreier seg om en komedie. Men de blir taklet med så vel takt som humor.

Sabine, den unge giftelystne kvinne på 25, har fått nok av sin ungkarstilværelse. Forholdet til gifte menn viser seg å bli

Malcolm Muggeridge blir katolikk

London (KN) Den engelske redaktør, kjent fra aviser, radio og TV, Malcolm Muggeridge,

ble nylig opptatt i den katolske kirkes fulle fellesskap. I en artikkel i *The Times* skriver han at det særlig var det inntrykket Moder Teresa har gjort på ham, som fikk ham til å bestemme seg.

Muggeridge produserte en fjernsynsfilm i 1968 om Moder Teresas søstre i Calcutta og har skrevet en bok om henne, med tittelen «*Something Beautiful for God*». (Boken foreligger også på norsk.)

temmelig slitsomt i lengden, og hun mener det er på tide å etablere seg. Hittil har hun fått det som hun vil, hvorfor skulle det være vanskeligere å få en forsørger i garnet? Venninnen Clarisse er full av god vilje til å hjelpe, men oppskriften er ikke den samme for alle. Et «lynneslag» kan nok skje for noen, men de fleste må smøre seg med mer tålmodighet.

Som forkjemper for kvinnens rettigheter, burde jeg vel egentlig vært henrykt over Sabine's initiativ for å få den hun vil ha, men man føler seg heller like ydmyket som henne i enkelte situasjoner. Og når kvinner i salen stønner «Å nei!» når hun griper telefonrøret, er vi kanskje ikke så likestilte som vi gjerne vil ha det til?

Uten å røpe resultatet av Sabine's anstrengelser, mister vi slett ikke håpet for henne. Filmene slutter før toget har nådd stasjonen på Montparnasse, men reisens begynnelse tyder på at her kunne det være opplegg til en film til.

Vi vil iallfall gjerne ha flere filmer fra Eric Rohmer's hånd, og fornyer likeledes med glede bekjentskapet med Sabine i Béatrice Romand's skikkelse. «Le Beau Mariage» er den andre filmen Rohmer lager i

en serie han kaller «Comédies et Proverbes». Den første «La Femme de l'Aviateur» («Pilotens kvinne») går også på Oslo kinoene for tiden. Dette er fransk film på sitt beste. Velspilt uten overdrivelse, og nyansert uten forsøk på å formulere det usigelige. Man latterliggjør ikke menneskelige følelser selv om man kan le av dem, og det skal det god balansekunst til. Men Rohmer får det til, og ved å le av andres dumheter, kan vi kanskje også lære å trekke på smilebåndet av våre egne? SMA

CARITAS NORGE på offensiven

— CARITAS NORGE trenger nå en ny giv og vekst. Dette kan bare oppnås gjennom moderne driftsformer. Vi må etablere en kontinuerlig kontakt med vår grunnpillare, som er den vanlige katolikk. Vi trenger å engasjere oss selv som mennesker i karitative oppgaver. Her tenker jeg spesielt på eldreomsorg og arbeid for flyktninger. Men vi kan også vise omsorg for vår neste på menighetsplan. Det er det Caritas-navnet står for — å vise nestekjærlighet, sier John Golding.

— En annen side ved omsorgen er å bidra med hjelp på det internasjonale plan, fortsetter han. Vi lever i en verden som hittil ikke har klart å kontrollere gapene mellom fattige og rike land. Vi har en forpliktelse til stadig å være engasjert i å utvikle vår innsats i internasjonal u-hjelp. Men det kan ikke gjøres uten en solid utgangsposisjon, de regelmessige Caritas-bidrag. Jeg mener at vi måtte kunne ti-doble den norske katolske innsats.

— *Hvordan da?*

— La oss si at 2000 katolikker i Norge kunne gi 50 kroner pr. måned til Caritas Norge. Det ville bli 1,2 millioner kroner pr. år. Da ville Caritas Internationalis stille med samme beløp - det blir da 2,4 millioner. NORAD på sin side støtter u-landsprosjekter med opptil 80%. Det vil si at de 2,4 millioner kronene ville ha kunnet gi en maksimal prosjektinvesteringsmulighet på 12 millioner kroner. Dette gir perspektiver for månedens 50-lapp fra den enkelte og kan gi enhver noe å tenke på, sier Golding. Man kan jo selv fortsette regnestykket og se hvilke summer det ville ha blitt dersom de fleste katolikker i Norge hadde kunnet bidra med en 50-lapp i

måneden.

— Vi i Caritas Norge har hatt mange prosjekter som vi ikke har sett oss i stand til å gjøre noe med. Derfor synes vi det er synd å få vite via massemedia at det finnes penger i Norge øremerket over de offentlige budsjetter for u-hjelp, som ikke brukes.

— *Hva tror du det kommer av at katolikkene ikke støtter opp om Caritas Norge, som er en katolsk organisasjon, men heller gir for eksempel til Kirkens Nødhjelp?*

— Spørsmålet er galt stilt. Det er ikke riktig at katolikkene ikke støtter opp om Caritas Norges arbeid. Vi har hatt en kjerne av trofaste venner i alle år, de som vi kaller Caritas' Venner. Det er pr. idag en gruppe på ca. 900 mennesker. Men det er ønskelig både sett fra kirkens og Caritas' side at

alle katolikker, og ikke bare Caritas' Venner, støtter opp om vår virksomhet. Vi er tross alt blitt 17 000 katolikker her i landet.

— På den annen side er det åpenbart at etter den utvikling som har funnet sted i det norske samfunn etter annen verdenskrig med velferd og velsstand, er vi alle blitt velferdstatmennesker. Jeg merker det på meg selv. Det er lettere å motta enn å gi. Det skjer ubevisst. Vi har faktisk behov for bevisstgjørende informasjon. Det er vårt håp at redaksjonen i Caritas-Nytt kan få vekket oss alle opp av vår velferdsslummer.

— *Gir vi for lite til u-landene?*

— Vi lever i et av verdens rikeste land. Det vi opplever er ikke for liten giverglede. Vi

UNKF'S LEIRE I 1983

ÅRETS PÅSKELEIR for 9. klassinger på MARIAHOLM fra 28. mars til 3. april, og 10 sommerleire i følgende terminer:

Over 18 år	ENGLAND, Nordisk leir
Over 16 år	MILJØLEIR, Mandal
Over 16 år	SJØLEIR FRA ARENDAL
Over 14 år	STORFJORD GÅRD, Lofoten
14-15 år	KANOLEIR, Haldenvassdraget
12-13 år	«MARIAHOLM», 5 mil sørøst for Oslo
12-13 år	«STELLA MARIS», Mandal
11-13 år	STORFJORD GÅRD, Lofoten
9-12 år	«MAIRAHOLM»
9-12 år	«MARIAHOLM» 10 dagers leir

16.-31. juli
25. juni - 2. juli
6.-13. august
20.-27. juni
6.-13. august
18.-25. juni
18.-25. juni
6.-13. august
25. juni - 2. august
3.-13. august

For nærmere opplysninger: UNGE NORSE KATOLIKKERS FORBUND, Akersveien 5 - Oslo 1 - Tlf. (02) 20 72 65

Generalsekretær John Golding intervjuet av Baby Johannessen

21

konstaterer at vi hittil ikke har klart å overføre hele det offentlige bevilgede beløp til u-hjelp, til u-landene. Her kunne kanskje vi i Caritas Norge tre støttende til. I og med at vi har en verdensorganisasjon som Caritas Internationalis bak oss, ville vår organisasjon ha mulighet for å overføre midler til andre land på en effektiv måte til fremme av hjelpearbeidet.

— *Nå står fasteaksjonen for døren. Det er vel også et ledd i Caritas-innsamlingene?*

— Det er fasteaksjonen de fleste katolikker identifiserer Caritas Norge med. Nå er det imidlertid slik at fasteaksjonen er en aksjon som de samlede Caritas-organisasjoner i Norden står bak, under navnet Nordisk Katolsk Utviklingshjelp. Fasteaksjonen er underlagt Den Nordiske Bispekonferanse og samler hvert år inn midler til et fastlagt felles utviklingsprosjekt. Disse innsamlingene kommer i tillegg til de andre, løpende Caritas-prosjekter.

— Fastetiden er en tid for bot, erkjennelse og fornyelse. Våre biskoper mener tydeligvis at fasteaksjonen skal stille den enkelte katolikk overfor et

aktivt solidaritetsoffer med mennesker i nød.

— *Har dere noe spesielt opplegg for fasteaksjonen i år? Og hva skal pengene gå til?*

— Fasteaksjonen 1983 har parolen: «Rent vann for alle». Vi legger opp til en del nye fremgangsmåter for å nå frem til nye givere. Fastebidragene har vært nokså konstante i de siste fem årene. Det blir salg av drikkevannsglass gjennom menighetene og fastebøsser blir levert direkte i posten til alle katolikker gjennom Caritas-Nytt.

— *Hvorfor utgir dere nå Caritas-Nytt?*

— En av de første ideer jeg hadde da jeg overtok her i Caritas Norge, var å få ut mer informasjon til katolikkene i landet om vår organisasjon.

Ikke alle vet hva Caritas Norge er. Det er nødvendig å få frem at det vi yter av innsats fra norsk side, har større betydning i verdenssammenheng enn vi er klar over. I Caritas-Nytt kommer vi til å vise hvilken innsats Caritas Internationalis gjør. Dette er noe av bakgrunnen for utgivelsen av bladet.

— *Betyr dette at dere mener at andre katolske publikasjoner i Norge ikke bringer stoff om Caritas-arbeidet?*

— De andre norske katolske bladene, som de eksisterer idag, har ikke mulighet eller kapasitet til å gå nærmere inn på den totale Caritas-virksomhet.

— Dette er ikke ment som noen kritikk fra min side, presiserer Golding. Det viser bare at vi trenger et tilleggsblad som viser vår humanitære virksomhet.

— *På denne måten kan dere vel også få vist NORAD og de norske myndigheter hva Caritas Norge egentlig står for?*

— Det er selvsagt ønskelig at vår informasjon også når frem til ikke-katolikker. Hvem som helst bør jo støtte Caritas-virksomheten. Men primært har vi tenkt å informere våre egne

Galligani

Gaver, Pryd- og brukskunst

Med tre forretninger i sentrum.

Vika Terrassen - Stortingsgt. 22 - N. Slottsgt. 25

HOPSDAL & DAHL A/S

Aut. Installatør, TV-, Radio-
og Utstyrsforretning

TORNØGÅRDEN - BERGEN

22

støttemedlemmer. Når folk bidrar økonomisk, har de krav på å få informasjon om virksomheten, i større grad enn vi hittil har greid å få til. Katolikene vil på den måten få se hvor nyttig Caritas Internationalis og andre katolske hjelpeorganisasjoner er, og dermed vil de se at hjelp som gis gjennom Caritas Norge når frem.

— *Har dere tatt av de innsamlede penger for å få utgitt Caritas-Nytt?*

— Prøvenummeret og de følgende numre i 1983 er finansiert av Caritas Internationalis' Fellesfond, som står til disposisjon for å støtte de tilsluttede organisasjoner, slik at de kan utvikle seg selv og sin informasjonstjeneste. Caritas Norge er den eneste lokale organisasjon som ikke har hatt en skikkelig utadrettet informasjon hittil. I Caritas Internationalis mener de den linjen vi nå legger opp til, vil gi resultater. Det er ønskelig at vi senere selv finansierer dette. Vi satser på å gjøre bladet selvfinansierende, blant annet gjennom annonser og direkte støtte.

— I denne forbindelse kan jeg kanskje få tilføye at det ikke er noen annen hjelpeorganisasjon her i landet som

bruker mindre penger til administrasjon og faste driftsutgifter, enn Caritas Norge. Hovedårsaken er nok at vi har mindre behov for å være fullstendig engasjert ute på feltet, siden vi kan nyttiggjøre oss det internasjonale apparatet vi tilhører innenfor den katolske kirke. Vi behøver ikke som de andre hjelpeorganisasjonene så regelmessig sende ut folk for å kontrollere våre prosjekter i u-land. Vi kan basere oss på de stedlige kirkelige representanter og søsterorganisasjoner.

— Alle hjelpeorganisasjoner må ha kontakt med feltet, det gjelder også oss. Iblant må også vi ut, for å analysere arbeidet i u-landene ut fra våre egne giverforutsetninger.

— *Hva med frivillige hjelpere?*

— Vi her i Caritas Norge er meget glad for den frivillige innsats som ytes av alle de som hjelper oss uten å kreve betaling. Vi har flere frivillige komiteer i gang, og i disse komiteene sitter det ikke bare katolikker. Et typisk eksempel på et slikt komiteearbeid er hjelpen til Polen. Frivillige medarbeidere var her en søndag og sorterte og pakket 24 store kartonger med klær, som skulle sendes til Polen. En annen ko-

mite har arbeidet for å skaffe medisin til polske barn. Den komiteen har gjort en stor innsats i over ett år i samarbeid med Caritas Norge. Vi ville simpelthen ikke hatt økonomisk ressurs til å betale alle disse, sier Golding.

— *Hvordan er så din egen stilling i organisasjonen?*

— Jeg har halv stilling som bestyrer på Mariaholm og halv stilling som generalsekretær her. Min kone, som er metodist, støtter arbeidet. Hun tar seg nå mye av Mariaholm. Vi har et utmerket samarbeid og har en nøye planlagt arbeidsuke. Vi har jo også dyktige medarbeidere både på Mariaholm og her i Caritas. Ellers ville det ikke ha gått så bra. I Caritas har vi blant annet forpliktelser overfor norske myndigheter, med deltagelse i møter etc., og den representasjonen deler vi på fra sekretariatets side.

— *Hvorfor måtte Caritas Norge si fra seg Caritas-Hospitset i Urtegangen i Oslo?*

— Caritas-Hospitset har siden 1975 vært et utmerket tilbud til flyktninger og fremmedarbeidere i Oslo. Det har ikke alltid vært smertefritt å drive hjemmet. Det skjærer

Allslags snekkerarbeid utføres

REIDAR MYRVOLD & SØN

Glads vei 23, Grefsen
Tlf. 21 18 32

MALERMESTER

utfører allslags maler- og tapetserarbeider

GEORG OG OTTO FOERSTER

Tlf. 21 69 06

Norsk ambassadør til Vatikanet

Norges ambassadør til Sveits, Torbjørn Christiansen, ble 18. februar mottatt i audiens av Paven og leverte sine akkreditiver. Ambassadør Christiansen er dermed si-deakkreditert til Den hellige stol.

seg ofte når man samler mennesker av mange nasjonaliteter under samme tak. Allikevel kan man si at det fungerte meget bra og var et av de beste tilbudene som fantes her i landet for denne gruppen mennesker.

— Det gikk en pyroman løs i den delen av Oslo hvor Caritas-Hospitset ligger. To ganger ble huset påtendt. I den forbindelse fikk hospitset pålegg om betydelige utbedringsarbeider. Oslo Lysverker krevet at vi fornyet det elektriske opplegget. Helserådet i Oslo pekte på at kjøkkenforholdene måtte bedres. Caritas Norge gikk inn for å rehabilitere stedet. Kostnadene var beregnet til ca. 3 millioner kroner. Vi tok kontakt med Husbanken og var innstilt på å låne en stor del av beløpet der. Låneinnvilgningen kom imidlertid først etter at hospitset var solgt.

— Caritas Norge hadde nemlig i mellomtiden foretatt en økonomisk vurdering av den fremtidige drift etter en eventuell bygningsmessig rehabilitering. Det viste seg at det da ville bli for dyrt for fremmedarbeidere og flyktninger å bo der, medmindre de kunne få bostøtte. Oslo Kommunes garanti for slik

bostøtte kom dessverre også for sent.

— Caritas Norge tilbød hospitset til salg til Oslo Kommune, som takket nei. Det ville falle enda dyrere å drive hospitset i kommunal regi.

— *Og så solgte dere til Thon? Hva nå med de mennesker som bodde der?*

— Vi averterte salget på vanlig måte. Thon kom med det beste tilbudet.

— Caritas-Hospitset var beregnet å være en gjennomgangs bolig for flyktninger og fremmedarbeidere. Det var aldri meningen at de som bodde der skulle bo fast. Caritas Norge har følgelig ryggen fri. Men vi vet at mange som har bodd der i perioder, ba om å få komme tilbake og var lei seg fordi hospitset ble solgt.

— Caritas Norge beklager også at vi ikke kan fortsette å hjelpe disse mennesker på samme måte som før, men det betyr ikke at vi unnlater å engasjere oss på dette feltet i fremtiden.

— *Betyr det at Caritas Norge vil prøve å få i stand lignende tiltak, og da kanskje i strøk av Oslo som er mindre sosialt belastet?*

— Vi vil helt sikkert gjøre en innsats for samme gruppe

mennesker, men kanskje på andre måter og andre områder. Først og fremst vil en del av salgssummen bli investert i verdipapirer og renteavkastningen skal komme fremmedarbeidere og flyktninger til gode. Vi regner også med at det - i samarbeid med Oslo Kattolske Bispedømme - vil bli opprettet et pastoralt fond for å kunne gi ekstraordinær støtte til pastoralt arbeid blant flyktninger og fremmedarbeidere. Caritas Norge har også overveiet muligheten av å opprette et mindre senter, for dermed å kunne avhjelpe flyktingers akutte behov for bolig, sier John Golding. •

THRONSEN & CO. A/S

**Boktrykk
Offset
Repro**

Bernh. Getzgt. 3 b, Oslo 1
Telefon 20 40 02 - 20 70 02

Gudstjenester i helgene

Liturgisk kalender

MARS

3. Ferial. Jer. 17, 5-10.
Luk. 16, 19-31.
4. Ferial. 1.Mos. 37, 3-4. 12-13a.
17b-28.
Mt. 21, 33-43. 45-46.
5. Ferial. Mika 7, 14-15. 18-20.
Luk. 15, 1-3. 11-32.
6. 3. søndag i Fasten.
2.Mos. 3, 1-8a. 13-15.
1.Kor. 10, 1-6. 10-12.
Luk. 13, 1-9.
7. Ferial. 2.Kong. 5, 1-15a.
Luk. 4, 24-30.
8. Ferial. Dan. 3, 25. 34-43.
Mt. 18, 21-35.
9. Ferial. 5.Mos. 4, 1. 5-9.
Mt. 5, 17-19.
10. Ferial. Jer. 7, 23-28.
Luk. 11, 14-23.
11. Ferial. Hos. 14, 2-10.
Mk. 12, 28b-34.
12. Ferial. Hos. 6, 1b-6.
Luk. 18, 9-14.
13. 4. søndag i Fasten.
Jos. 5, 9a. 10-12.
2. Kor. 5, 17-21.
Luk. 15, 1-3. 11-32.
14. Ferial. Jes. 65, 17-21.
Joh. 4, 43-54.
15. Ferial. Esek. 47, 1-9. 12.
Joh. 5, 1-3a. 5-16.
16. Ferial. Jes. 49, 8-15.
Joh. 5, 17-30.

		Dialogmesse	Høymesse
ARENDALE <i>St. Franciskus kirke</i>	Tyholmen	lørd. 18.30	
	Tlf. 22 209	sønd. 8.00	11.00
ASKER OG BÆRUM <i>Mariakirken</i> <i>Kristi Freds Kirke</i>	Nyveien 17, Stabekk	lørd. 17.45	
	Tlf. 53 77 35	sønd. 9.15	10.45
	Veståsen 20		10.30
	Tlf. 24 25 69		
BERGEN <i>St. Pauls kirke</i> <i>Vår Frue kirke</i>	Christiesgt. 16	lørd. 19.00	
	Tlf. 32 54 10	sønd. 9.00	11.00
	Nylandsvn. 31	9.30	
	Tlf. 25 73 53		
BODØ <i>St. Eysteins kirke</i>	Hernesvn. 22	lørd. 19.00	
	Tlf. 21 783	sønd. 11.00	
DRAMMEN <i>St. Laurentius kirke</i>	Cappelensgt. 1	lørd. 13.00	
	Tlf. 83 20 19	sønd. 8.30	10.30
FREDRIKSTAD <i>St. Birgitta kirke</i>	Kongensgt. 9	9.00	11.00
	Tlf. 11 438		
<i>Messe lørdag kl. 19.00 unntatt når intensivundervisning: kl. 12.30.</i>			
HALDEN <i>St. Peters kirke</i>	Kristian V's pl. 1	9.00	10.45
	Tlf. 81 168		
HAMAR <i>St. Torfinns kirke</i>	Torvgt. 113	lørd. 18.00	
	Tlf. 23 751	sønd. 11.00	
HAMMERFEST <i>St. Mikael kirke</i>	Salsgt. 52	19.00	11.00
	Tlf. 11 447		
HARSTAD <i>St. Sunniva kirke</i>	Skolegt. 4	lørd. 17.00	
	Tlf. 61 501	sønd. 10.30	
HAUGESUND <i>St. Josefs kirke</i>	Haraldsgt. 21		11.00
	Tlf. 23 195		
HØNEFOSS <i>St. Theresia kirke</i>	Vesterngt. 5 B		11.00
	Tlf. 22 381		
KRISTIANSANDS. <i>St. Ansgar kirke</i>	Kirkegt. 3	lørd. 13.00	
	Tlf. 24 225	sønd. 10.00	11.00
KRISTIANSUND N. <i>St. Eystein kirke</i>	Flintegt. 5		11.00
	Tlf. 72 779		
LEVANGER <i>St. Torfinn kirke</i>	Jernbanegt. 29		11.00
	Tlf. 81 856		
LILLEHAMMER <i>Mariakirken</i>	Weidemansgt. 3A	lørd. 18.00	
	Tlf. 52 550	sønd. 10.00	

Dialogmesse Høymesse

Liturgisk kalender

LILLESTRØM <i>St. Magnus kirke</i>	Romeriksgt. 1 Tlf. 71 28 85	9.00	10.30
MOLDE <i>St. Sunniva kirke</i>	Parkvn. 25 Tlf. 51 467		11.00
MOSS <i>St. Mikael's kapell</i>	Ryggevn. 24 Tlf. 51 038		17.00
NARVIK <i>Kristi Kongekirke</i>	Håreksgt. 82 Tlf. 41 634		18.30
OSLO <i>St. Olav domkirke</i>	Akersvn. 1 Tlf. 20 72 26	<i>lörd.</i> 14.00 <i>sønd.</i> 9.30	11.00
<i>St. Hallvard kirke</i>	Enerhauggt. 4 Tlf. 67 23 83	19.00 8.35	11.00
<i>St. Dominikus kirke</i>	Neuberggt. 15 Tlf. 55 07 71	9.00 18.30	11.00
<i>Jesu Hjerter kapell</i>	Ullernchausséen 52 Tlf. 55 81 21	9.00	
<i>Grefsen kapell</i>	Glads vei 23 Tlf. 21 23 55	9.00	11.00
<i>Lunden kloster</i>	Øvre Lunden 5 Tlf. 64 18 20		10.00
PØRSGRUNN <i>Vår Frue kirke</i>	Olavsgt. 19 Tlf. 50 793	<i>lörd.</i> 18.00 <i>sønd.</i>	11.00
STAVANGER <i>St. Svithun kirke</i>	Dronningensgt. 8 Tlf. 52 55 34	8.30 9.30 18.00	11.00
TROMSØ <i>Vår Frue kirke</i>	Storgt. 94 Tlf. 84 277	<i>lörd.</i> 19.00 <i>sønd.</i>	11.00
TRONDHEIM <i>St. Olav kirke</i>	Prinsensgt. 2A2 Tlf. 52 12 14	9.00 00	11.00
TØNSBERG <i>St. Olav kirke</i>	Botnegt. 22 Tlf. 11 949		11.00
VOSS <i>St. Olavs kapell</i>	Finnesvegen 57 Tlf. 12 510		Etter avtale
ÅLESUND <i>Vår Frue kirke</i>	Kviltunvegen 6 B Tlf. 37 558	<i>lörd.</i> 17.00 <i>sønd.</i>	11.00

MARS

17. Ferial. 2. Mos. 32, 7-14.
Joh. 5, 31-47.

18. Ferial. Visd. 2, 1a. 12-22.
Joh. 7, 1-2. 10. 25-30.

19. *Josef, Jomfru Marias brudgom.*
2. Sam. 7, 4-5a. 12-14a. 16.
Rom. 4, 13. 16-18. 22.
Mt. 1, 16. 18-21. 24a el.
Luk. 2, 41-51a.

20. *5. søndag i Fasten.*
Jes. 43, 16-21.
Filip. 3, 8-14.
Joh. 8, 1-11.

21. Ferial. Dan. 13, 1-9. 15-17. 19-30.
33-62.
Joh. 8, 12-20.

22. Ferial. 4. Mos. 21, 4-9.
Joh. 8, 21-30.

23. Ferial. Dan. 3, 14-20. 91-92. 95.
Joh. 8, 31-42.

24. Ferial. 1. Mos. 17, 3-9.
Joh. 8, 51-59.

25. *Herrens bebudelse.*
Jes. 7, 10-14; 8, 10.
Hebr. 10, 4-10.
Luk. 1, 26-38.

26. Ferial. Esek. 37, 21-28.
Joh. 11, 45-56.

omvendelse, bot og bedring, samtidig som han fikk demonstrert sin «troskap mot Guds rene ord».

Det er tvilsomt om han ved å peke på helvete har lyktes i å få noen inn på sin egen himmelvei. Derimot har han oppnådd å bli hyllet nesten daglig i den kristelige avisen «Vårt Land», i begeistrerte leserbrev fra dem som allerede er lykkelig frelst på den rette vei, men som likevel aldri kan få hørt nok om fortapelsen. Dessuten har han lokket de pennføre kristne ledere og lærere ut i avisspaltene, og gitt dem enda en anledning til å dunke hverandre i hodet med gudsord, og markere hvor fjernt de står fra hverandre i synet på de guddommelige ting. I tillegg har han som sagt skremt adskillige bort fra både kirke og kristendom, og enkelte sitter nok igjen med de samme følelser som lesningen av Lars Oftedal *Bibelbudet* i forrige århundre fremkalte hos den unge Hamsun: «Dette brutale bibelske Matrossnak hadde udhulet mig og gjort mig til en liden rasende Satan; jeg blev optændt af Nag til Alverden, og jeg græd af Vrede».

Skal vi da bare glemme Skriftens tale om fortapelse, helvete og andre ubehagelige lærepunkter. Det er langt fra min mening. Men som Predikeren sier er der en tid for alt. Jeg vet av egen erfaring at så lenge man selv står utenfor den kristne tro og de kristnes tenkemåte og språkbruk, lyder all tale om synd og fortapelse som rariteter fra en forgangen tid, som oftere fremkaller vittigheter enn selvransakelse. Først når man er kommet til tro på den levende Gud, og har skimtet noe av hans godhet og hellighet, først da får bibelske begreper som *synd* og *fortapelse* en mening, selv om jeg nok fremdeles vil legge noe annet i dem enn Gunnar Prestegaard.

Det som imidlertid forbauser meg mest, både hos ham og hos så mange av våre lærestridende kristne ledere, er det manglende *pastorale* gangsyn som kommer til uttrykk i denne bevisstløse krangel om lærepunkter. Hvordan kan de mene å bringe et troverdig vidnesbyrd om Kristus når de samtidig til stadighet har behov for å markere avstanden til sine medkristne? Kan de vente annet enn at folk flest ryster på hodet av forkynnerne som med munnen taler om forsoning, samtidig som en så stor del av deres tid og energi går med til å strides offentlig om ord og dogmer?

Det ville være begripelig, om enn ille nok, dersom de bekjempet andre kirkers tro og lære, men det ufattelige er at de alle tilhører den samme norske kirke, og dermed står som medansvarlige for denne kirkes forkynnelse. Men få av dem ser lenger enn til sin egen organisasjon eller tilhengerskare, og det synes ofte viktigere for dem å markere organisasjonens egenart enn å bringe det norske folk til tro på Kristus. Da må heller ingen fortenke det norske folk i å trekke sine slutninger, og vende ryggen til en tro som avler så mye bitterhet og strid.

Avkristningen går med stormskritt for tiden, og vi stanser den ikke, som enkelte synes å tro, ved hjelp av lovgivning og formålsparagrafer. Heller ikke ved å true med helvete og fortapelse. Der er bare én vei, både til saligheten og til fremgang for den kristne tro, og den heter omvendelse og innbyrdes kjærlighet. Dersom de kristne ledere slo inn på denne vei, ville nok mange følge etter. Og skal vi tro Skriftens ord, er det ikke våre meninger som engang skal dømmes, men våre liv. «Ikke alle som sier Herre, Herre...» Hva som er den himmelske Fars vilje i denne sak kan vel intet kristent menneske være i tvil om.

Enhet eller naboskap?

Jeg ber leseren tilgi at jeg denne gang vier generalsekretær Gunnar Prestegaard en forhåpentligvis uforholdsmessig stor oppmerksomhet. Forleden fikk jeg imidlertid tilsendt et avisutklipp som på en tragisk måte bekrefter mine påstander i ovenstående artikkel. Det dreier seg om en leder i indremisjonssorganet «For Fattig og Rik», signert G. Pr., og datert midt i bønneuken for kristen enhet. Den gjelder kristelige fellesmøter. «Vi deltar ikke i fellesmøter med Den katolske kirke i Norge», slår lederskribenten majestetisk fast, og noe annet hadde vi heller ikke ventet fra det hold. Men Prestegaard advarer også mot samarbeide mellom de forskjellige protestantiske grupperinger, selv om han med tilfredshet kan konstatere at det ikke finnes så mye av nettopp det: «Noen stor utglidningsfare i bruken av bedehusene er det nok ikke. Enkelte steder har vi akseptert at det er fellesmøter. Det dreier seg da om spesialarrangementer og ikke en fast virksomhet. Mellom gode naboer er det som regel best med gjerdene». Slik kan man skrive, og samtidig ville fremtre som talsmann for «Guds rene ord».

Har Prestegaard overhode lest sin Bibel, eller har han stirret seg så blind på domsprofetier og helvetesvarsler at såvel evangeliet som de apostoliske formålinger har gått ham hus forbi? Kan han vise til ett eneste ord i den hellige skrift som gir ham rett til å hevde at det skal være gjerdet mellom de kristne, eller at de skal leve som naboer? Er det ikke Bibelens klare tale, som indremisjonsgeneraler så gjerne sier, at Kristus har revet ned alle skillelinjer mellom menneskene, og gjort oss alle til lemmer på det ene legeme?

Det er ikke *naboskapet* som er Skriftens bilde på forholdet mellom de kristne; den sier uttrykkelig at vi skal være *brodre*. Likevel skriver Prestegaard uførtroddent videre: «Men det er viktig at det ikke legges opp til et festnet, kontinuerlig samarbeid». Tenk det. Noe slikt ville nemlig være en utglidning, og skade bekjennelsens klarhet. Måtte Vårherre fri oss fra en slik bekjennelse, som lever så høyt på å bygge opp de gjerdene Herren har revet ned, og knuse den enhet som er Guds uttrykkelige vilje. Jeg synes det hele lyder bespottelig. Men dommen hører heldigvis Herren til.

Pater Hilarion

Blikk på tiden

Helvete

Det er ikke ofte vi hører om helvete fra prekestolene nå til dags, og det er hele tredivye år siden den store strid om de evige helvetesstraffer mellom biskop Schjelderup og professor Hallesby. I det siste har imidlertid helvetes porter igjen åpnet seg, ikke på noen prekestol, men i våre lange og vintermørke avisdebatter. Det hele ble utløst av indremisjonsgeneralen Gunnar Prestegaard, som i løpet av vinteren er blitt hva Hamsun ville kalle «en af Norges Nævneværdigheder». (Det er forresten underlig med disse navnene: Jeg husker grannivelig et avisreferat fra en generalforsamling i en av våre kristelige organisasjoner hvor det uten et smil fremgikk at formann og sekretær het henholdsvis Salmelid og Nåden.)

Men tilbake til Prestegaard. Fra sin talerstol på Geilo, på fjernsynskjermen og i Aftenposten har han læretukket oss alle, og nådeløst avslørt det åndelige forfall som preger vår nasjon i smått og stort, i lære og liv. Ut av et selvkomponert potpourri av bibelsteder har han manet frem bildet av den vrede Gud og den truende fortapelse, og skremt hundreder av nølende kirkelemmer ut av kirken. Pressen har dermed kunnet fryde seg over enda noen spåtemeter kirkelig krangel, hvilket dessverre tyder på at denslags er godt (= salgbart) stoff.

Det er ikke min oppgave her å drøfte de teologiske spørsmål som knytter seg til læren om fortapelsens mulighet og eventuelle sted. Den katolske kirke holder fast på den enkeltes ansvar for sitt liv og sin evige skjebne, samtidig som den understreker frelsens universelle karakter. I dette spenningsfeltet ligger en sannhet som i hvert fall ikke tillater oss å ekspedere noen hverken hit eller dit. Derimot henviser den oss alle til en Gud som i motsetning til så mange av oss dommer med rettferd og miskunn.

Saklig sett har Prestegaard rett i at det i Skriften finnes sterke ord om dommen og fortapelsen. Men hva så? Hva ville han oppnå ved å utbasunere dette offentlig, i et samfunn under full avkristning? Sannynligvis å skremme noen til